Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

19. april 2012*

»Ophavsret og beslægtede rettigheder — behandling af oplysninger via internettet — krænkelse af en enerettighed — lydbøger stillet til rådighed ved hjælp af en FTP-server via internettet gennem en af en internetudbyder leveret IP-adresse — påbud til en internetudbyder om at give oplysninger om navn og adresse på brugeren af IP-adressen«

I sag C-461/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Högsta domstolen (Sverige) ved afgørelse af 25. august 2010, indgået til Domstolen den 20. september 2010, i sagen:

Bonnier Audio AB

Earbooks AB

Norstedts Förlagsgrupp AB

Piratförlaget AB

Storyside AB

mod

Perfect Communication Sweden AB,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne J. Malenovský (refererende dommer), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász og D. Šváby,

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: fuldmægtig K. Sztranc-Sławiczek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 30. juni 2011,

* Processprog: svensk.

efter at der er afgivet indlæg af:

— Bonnier Audio AB, Earbooks AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Piratförlaget AB og Storyside AB ved advokaterne P. Danowsky og O. Roos

— Perfect Communication Sweden AB ved advokatene P. Helle og M. Moström

— den svenske regering ved A. Falk og C. Meyer-Seitz, som befuldmægtigede

— den tjekkiske regering ved M. Smolek og K. Havlíčková, som befuldmægtigede

— den italienske regering ved G. Palmieri og C. Colelli, som befuldmægtigede, bistået af avvocato dello Stato S. Fiorentino

— den lettiske regering ved M. Borkoveca og K. Krasovska, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved R. Troosters og K. Simonsson, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 17. november 2011,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3-5 og 11 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/24/EF af 15. marts 2006 om lagring af data genereret eller behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller elektroniske kommunikationsnet og om ændring af direktiv 2002/58/EF (EUT L 105, s. 54) samt artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (EUT L 157, s. 45, og berigtigelse i EUT L 195, s. 16).

2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem på den ene side Bonnier Audio AB, Earbooks AB, Norstedts Förlagsgrupp AB, Piratförlaget AB og Storyside AB (herefter samlet »Bonnier Audio m.fl.«) og på den anden side Perfect Communication Sweden AB (herefter »ePhone«) vedrørende ePhones anfægtelse af en anmodning om påbud om at tilvejebringe oplysninger, som Bonnier Audio m.fl. har indgivet i hovedsagen.

Retsforskrifter

EU-retten

Bestemmelserne om beskyttelse af den intellektuelle ejendomsret

3 Artikel 8 i direktiv 2004/48 er affattet som følger:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder i forbindelse med sager om krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed og som svar på en velbegrundet og forholdsmæssig afpasset begæring fra rekvirenten kan pålægge den krænkende part og/eller enhver anden person at give oplysninger om oprindelsen af og distributionskanalerne for de varer eller tjenesteydelser, der krænker en intellektuel ejendomsrettighed, såfremt den pågældende:

a) er fundet i besiddelse af de omtvistede varer i kommerciel målestok

b) er fundet i færd med at anvende de omtvistede tjenesteydelser i kommerciel målestok

c) er fundet i færd med at yde tjenester, der anvendes i de omtvistede aktiviteter, i kommerciel målestok

eller

d) er blevet identificeret af den i litra a), b) eller c) omhandlede person som indblandet i produktion, fremstilling eller distribution af sådanne varer eller levering af sådanne tjenesteydelser.

2. De i stk. 1 nævnte oplysninger omfatter i givet fald:

a) navn og adresse på producenter, fremstillere, distributører, leverandører og andre tidligere indehavere af varer eller tjenesteydelser samt på engros- og detailhandelsled

b) oplysninger om producerede, fremstillede, leverede, modtagne eller bestilte mængder og om den pris, der er opnået for de pågældende varer eller tjenesteydelser.

3. Stk. 1 og 2 finder anvendelse med forbehold af andre lovbestemmelser, der:

a) tillægger rettighedshaveren en mere vidtgående ret til information

b) regulerer brugen af oplysninger meddelt i henhold til denne artikel i civilretlige eller strafferetlige sager

c) omhandler erstatningsansvaret ved misbrug af retten til information

d) danner grundlag for at nægte at meddele oplysninger, som ville tvinge den i stk. 1 omhandlede person til at indrømme, at vedkommende selv eller en nær slægtning har deltaget i en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed

eller

e) omhandler beskyttelsen af fortrolige kilder til information eller behandlingen af personoplysninger.«

Bestemmelserne om beskyttelse af personoplysninger

– Direktiv 95/46/EF

4 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281, s. 31) fastsætter regler om behandling af personoplysninger med henblik på at beskytte fysiske personers rettigheder i denne henseende samtidig med, at den frie bevægelighed for disse data inden for Unionen sikres.

5 Artikel 2, litra a) og b), i direktiv 95/46 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

a) »personoplysninger« enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (»den registrerede«); ved identificerbar person forstås en person, der direkte eller indirekte kan identificeres, bl.a. ved et identifikationsnummer eller et eller flere elementer, der er særlige for denne persons fysiske, fysiologiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet

b) »behandling af personoplysninger« (»behandling«) enhver operation eller række af operationer – med eller uden brug af elektronisk databehandling – som personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, selektion, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring samt blokering, slettelse eller tilintetgørelse.«

6 Direktivets artikel 13 med overskriften »Undtagelser og begrænsninger« bestemmer i stk. 1:

»Medlemsstaterne kan træffe lovmæssige foranstaltninger med henblik på at begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der er omhandlet i artikel 6, stk. 1, artikel 10, artikel 11, stk. 1, samt artikel 12 og 21, hvis en sådan begrænsning er en nødvendig foranstaltning af hensyn til:

a) statens sikkerhed

b) forsvaret

c) den offentlige sikkerhed

d) forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i straffesager eller i forbindelse med brud på etiske regler for lovregulerede erhverv

e) væsentlige økonomiske eller finansielle interesser hos en medlemsstat eller Den Europæiske Union, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender

f) en kontrol-, tilsyns- eller reguleringsopgave, selv af midlertidig karakter, der er et led i den offentlige myndighedsudøvelse på de i litra c), d) og e) nævnte områder

g) beskyttelsen af den registreredes interesser eller andres rettigheder og frihedsrettigheder.«

– Direktiv 2002/58/EF

7 Artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201, s. 37) bestemmer:

»Medmindre andet angives, gælder i dette direktiv de definitioner, der er fastsat i direktiv 95/46/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) [EFT L 108, s. 33].

Følgende definitioner anvendes også:

[…]

b) »trafikdata«: data, som behandles med henblik på overføring af kommunikation i et elektronisk kommunikationsnet eller debitering heraf

[…]

d) »kommunikation«: oplysninger, som udveksles eller overføres mellem et begrænset antal parter via en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste. Dette omfatter ikke oplysninger, der overføres som del af en radio- og fjernsynstransmissionstjeneste til offentligheden via et elektronisk kommunikationsnet, medmindre oplysningerne kan kædes sammen med en identificerbar abonnent eller bruger, der modtager oplysningerne

[…]«

8 Artikel 5, stk. 1, i direktiv 2002/58 bestemmer:

»Medlemsstaterne sikrer kommunikationshemmeligheden ved brug af offentlige kommunikationsnet og offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, både for så vidt angår selve kommunikationen og de dermed forbundne trafikdata, via nationale forskrifter. De forbyder især aflytning, registrering, lagring og andre måder, hvorpå samtaler kan opfanges eller overvåges af andre end brugerne, uden at de pågældende brugere har indvilget heri, bortset fra tilfælde, hvor det er tilladt ifølge lovgivningen, jf. artikel 15, stk. 1. Dette stykke er ikke til hinder for teknisk lagring, som er nødvendig for overføring af en kommunikation, forudsat at princippet om kommunikationshemmelighed ikke berøres heraf.«

9 Direktivets artikel 6 bestemmer:

»1. Trafikdata vedrørende abonnenter og brugere, som behandles og lagres af udbyderen af et offentligt kommunikationsnet eller en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste, skal slettes eller gøres anonyme, når de ikke længere er nødvendige for fremføringen af kommunikationen, jf. dog stk. 2, 3 og 5, samt artikel 15, stk. 1.

2. Med henblik på debitering af abonnenten og afregning for samtrafik er det tilladt at behandle trafikdata. En sådan behandling er tilladt indtil udløbet af den lovbestemte forældelsesfrist for sådanne gældsforpligtelser eller fristen for anfægtelse af sådanne afregninger.

3. Med henblik på markedsføring af elektroniske kommunikationstjenester eller levering af tillægstjenester er det tilladt udbyderen af en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste at behandle de i stk. 1 omtalte oplysninger i det omfang og tidsrum, som sådanne tjenester eller markedsføringen kræver, hvis den abonnent eller bruger, som oplysningerne vedrører, har givet sit samtykke hertil. Brugeren eller abonnenten skal på et hvilket som helst tidspunkt have mulighed for at trække sit samtykke til behandling af trafikdata tilbage.

[…]

5. Behandling af trafikdata i henhold til stk. 1, 2, 3 og 4 må kun foretages af personer, som handler efter bemyndigelse fra udbydere af de offentligt tilgængelige kommunikationsnet og -tjenester, og som er beskæftiget med debitering eller trafikstyring, kundeforespørgsler, afsløring af svig, markedsføring af elektroniske kommunikationstjenester eller levering af en tillægstjeneste, og skal begrænses til det for sådanne aktiviteter nødvendige.

6. Stk. 1, 2, 3 og 5 berører ikke de kompetente organers mulighed for i overensstemmelse med gældende lovgivning at indhente oplysninger om trafikdata med henblik på bilæggelse af tvister, navnlig vedrørende samtrafik eller debitering.«

10 Direktivets artikel 15, stk. 1, bestemmer:

»Medlemsstaterne kan vedtage retsforskrifter med henblik på at indskrænke rækkevidden af de rettigheder og forpligtelser, der omhandles i artikel 5, artikel 6, artikel 8, stk. 1, 2, 3 og 4, og artikel 9, hvis en sådan indskrænkning er nødvendig, passende og forholdsmæssig i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed (dvs. statens sikkerhed), forsvaret, den offentlige sikkerhed, eller forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i straffesager eller uautoriseret brug af det elektroniske kommunikationssystem efter artikel 13, stk. 1, i direktiv 95/46/EF. Med henblik herpå kan medlemsstaterne bl.a. vedtage retsforskrifter om lagring af data i en begrænset periode, som kan

begrundes i et af de hensyn, der er nævnt i dette stykke. Alle i dette stykke omhandlede forskrifter skal være i overensstemmelse med fællesskabsrettens generelle principper, herunder principperne i EU-traktatens artikel 6, stk. 1 og 2.«

– Direktiv 2006/24

11 I 12. betragtning til direktiv 2006/24 anføres følgende:

»Artikel 15, stk. 1, i direktiv 2002/58/EF vil fortsat finde anvendelse for data, herunder data om forgæves opkaldsforsøg, der ikke udtrykkelig kræves lagret i henhold til nærværende direktiv og dermed falder uden for dets anvendelsesområde, samt for lagring til andre, herunder retlige, formål end dem, der er omfattet af nærværende direktiv.«

12 Artikel 1, stk. 1, i direktiv 2006/24 bestemmer:

»Formålet med dette direktiv er at harmonisere medlemsstaternes bestemmelser om de pligter, der er pålagt udbydere af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller af et offentligt kommunikationsnet, for så vidt angår lagring af visse data, der genereres eller behandles af dem, med henblik på at sikre, at der er adgang til disse data i forbindelse med efterforskning, afsløring og retsforfølgning af grov kriminalitet som defineret af de enkelte medlemsstater i deres nationale lovgivning.«

13 Direktivets artikel 3, stk. 1, bestemmer:

»Uanset artikel 5, 6 og 9 i direktiv 2002/58/EF vedtager medlemsstaterne foranstaltninger til at sikre, at de i artikel 5 i nærværende direktiv nævnte data, som genereres eller behandles af udbydere af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller af et offentligt kommunikationsnet inden for deres jurisdiktion, når de leverer de pågældende kommunikationstjenester, lagres i overensstemmelse med bestemmelserne i nærværende direktiv.«

14 Samme direktivs artikel 4 præciserer:

»Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at sikre, at data, der lagres i overensstemmelse med dette direktiv, kun udleveres til de kompetente nationale myndigheder i særlige sager og i overensstemmelse med national lovgivning. Hver medlemsstat fastsætter i sin nationale lovgivning den procedure, der skal følges, og de betingelser, der skal være opfyldt for at få adgang til lagrede data i overensstemmelse med kravet om nødvendighed og proportionalitet, under hensyn til de relevante bestemmelser i EU-retten og folkeretten, herunder navnlig den [europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950], således som den er fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.«

15 Artikel 5 i direktiv 2006/24 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at følgende kategorier af data lagres i medfør af nærværende direktiv:

a) data, der er nødvendige for at spore og identificere kilden til en kommunikation:

1) for så vidt angår fastnettelefoni og mobiltelefoni:

i) A-nummeret

ii) navn og adresse på abonnenten eller den registrerede bruger

2) for så vidt angår internetadgang og e-mail og telefoni via internettet:

i) tildelt brugeridentitet

ii) den brugeridentitet og det telefonnummer, som er tildelt kommunikationer, der indgår i et offentligt telefonnet

iii) navn og adresse på den abonnent eller registrerede bruger, til hvem en internetprotokol-adresse (IP-adresse), en brugeridentitet eller et telefonnummer var tildelt på kommunikationstidspunktet

b) data, der er nødvendige for at fastslå en kommunikations bestemmelsessted:

[…]

c) data, der er nødvendige for at fastslå en kommunikations dato, klokkeslæt og varighed:

[…]

d) data, der er nødvendige for at identificere kommunikationens type:

[…]

e) data, der er nødvendige for at identificere brugernes kommunikationsudstyr eller det, der fremstår som værende deres udstyr:

[…]

f) data, der er nødvendige for at foretage en lokalisering af mobilt udstyr:

[…]

2. Data, der afslører indholdet af kommunikationen, kan ikke lagres i medfør af dette direktiv.«

16 Direktivets artikel 6 om lagringsperioder bestemmer:

»Medlemsstaterne sørger for, at de i artikel 5 omhandlede kategorier af data lagres i mindst seks måneder og højst to år fra datoen for kommunikationen.«

17 Samme direktivs artikel 11 er affattet som følger:

»I artikel 15 i direktiv 2002/58/EF indsættes følgende stykke:

»1a. Stk. 1 finder ikke anvendelse på data, der udtrykkelig kræves lagret i henhold til [direktiv 2006/24] til de formål, der er omhandlet i nævnte direktivs artikel 1, stk. 1.««

Nationale bestemmelser

Ophavsretten

18 Bestemmelserne i direktiv 2004/48 blev gennemført i svensk ret ved indførelsen af nye bestemmelser i lov 1960:729 om ophavsret til litterære og kunstneriske værker (lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk) ved lov 2009:109 om ændring af lov 1960:729 (Lag (2009:109) om ändring i lagen (1960:729)) af 26. februar 2009 (herefter »upphovsrättslagen«). Disse nye bestemmelser trådte i kraft den 1. april 2009.

19 Upphovsrättslagens § 53 c bestemmer:

»Godtgør sagsøgeren, at der er konkrete indicier for, at der er sket en krænkelse eller overtrædelse som nævnt i § 53, kan retten under fastsættelse af tvangsbøde pålægge de i stk. 2 nævnte personer at give sagsøgeren oplysninger om oprindelsen af og distributionskanalerne for de varer eller tjenesteydelser, som krænkelsen vedrører (oplysningspåbud). Et sådant påbud kan pålægges efter anmodning fra ophavsmanden eller den, til hvem ophavsretten er overgået eller overdraget. Påbuddet kan kun udstedes, hvis oplysningerne kan formodes at fremme undersøgelsen af krænkelsen af varerne eller tjenesteydelserne.

Pligten til at give oplysninger omfatter enhver, såfremt den pågældende:

1) har foretaget eller medvirket til krænkelsen eller overtrædelsen

2) er fundet i besiddelse af den vare, som krænkelsen eller overtrædelsen vedrører, i kommerciel målestok

3) er fundet i færd med at anvende den tjenesteydelse, som krænkelsen eller overtrædelsen vedrører, i kommerciel målestok

4) er fundet i færd med at yde en elektronisk kommunikationstjeneste eller en anden tjenesteydelse, som har været anvendt i forbindelse med krænkelsen eller overtrædelsen, i kommerciel målestok

eller

5) ifølge personer omfattet af nr. 2)-4) har medvirket til produktion eller distribution af en vare eller levering af den tjenesteydelse, som krænkelsen eller overtrædelsen vedrører.

Oplysninger om oprindelsen af og distributionskanalerne for varer og tjenesteydelser kan særskilt omfatte:

1) navn og adresse på producenter, distributører, leverandører og andre tidligere indehavere af de pågældende varer og tjenesteydelser

2) navn og adresse på grossister og detailhandlere

og

3) oplysninger om de producerede, fremstillede, leverede, modtagne eller bestilte mængder og den pris, der er opnået for de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på forsøg eller forberedelse til forsøg på krænkelse eller overtrædelse som nævnt i § 53.«

20 Upphovsrättslagens § 53 d bestemmer:

»Et påbud om oplysninger kan kun udstedes, hvis begrundelsen for foranstaltningen opvejer ulemperne eller den skade, som den i øvrigt indebærer for den person, der rammes af den, eller for en anden eventuel modstående interesse.

Pligten til at give oplysninger i medfør af § 53 c omfatter ikke sådanne oplysninger, der må antages at udsætte den, anmodningen vedrører, eller hans nærmeste pårørende som omhandlet i rättegångsbalkens 36. kapitel, § 3, for straf.

Personuppgiftslagen [personoplysningsloven] (1998:204) indeholder bestemmelser, der fastsætter begrænsninger for behandlingen af sådanne oplysninger.«

Beskyttelsen af personoplysninger

21 Direktiv 2002/58 blev gennemført i svensk ret bl.a. ved lov 2003:389 om elektronisk kommunikation (lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation).

22 Det følger af § 20, stk. 1, i denne lovs kapitel 6, at den, som i forbindelse med leveringen af et elektronisk kommunikationsnet eller en elektronisk kommunikationstjeneste har modtaget eller har fået adgang til oplysninger om abonnenter, ikke uberettiget må videregive eller benytte det, han har modtaget eller fået adgang til.

23 Den forelæggende ret har i denne henseende anført, at tavshedspligten for bl.a. internetudbydere er udformet således, at den alene indebærer et forbud med uberettiget at videregive eller benytte visse oplysninger. Tavshedspligten er imidlertid underordnet andre bestemmelser, der fastsætter, at oplysninger skal videregives, idet videregivelsen i sådanne tilfælde ikke er uberettiget. Ifølge Högsta domstolen har retten til oplysninger i henhold til upphovsrättslagens § 53 c, som også gælder i forhold til internetudbydere, ikke krævet nogen særlige lovændringer, for at de nye bestemmelser om videregivelse af oplysninger kan have forrang frem for princippet om tavshedspligt. Tavshedspligten fjernes således ved rettens afgørelse om påbud om oplysninger.

24 Direktiv 2006/24 er ikke blevet gennemført i svensk ret inden for den fastsatte frist.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

25 Bonnier Audio m.fl. er forlag, der bl.a. har eneret til at fremstille 27 nærmere angivne bøger i lydbogsformat, til at udgive eksemplarer af værkerne samt til at stille værkerne til rådighed for almenheden.

26 Bonnier Audio m.fl. er af den opfattelse, at der er sket en krænkelse af deres eneret, idet disse 27 værker uden indehavernes samtykke er blevet gjort tilgængeligt for almenheden via en FTP-server (»file transfer protocol«), der gør det muligt at dele filer og overføre data mellem computere via internettet.

27 ePhone er den internetudbyder, der har stillet den internetforbindelse til rådighed, via hvilken den påståede ulovlige fildeling har fundet sted.

28 Bonnier Audio m.fl. anmodede Solna tingsrätt om at udstede påbud med henblik på at få oplyst navn og adresse på den person, der benyttede den IP-adresse, som angiveligt blev anvendt til at overføre de omhandlede filer i perioden fra den 1. april 2009, kl. 03.28, til den 1. april 2009, kl. 05.45.

29 Denne udbyder, ePhone, anfægtede anmodningen og gjorde bl.a. gældende, at det ønskede påbud var i strid med direktiv 2006/24.

30 Solna tingsrätt efterkom anmodningen om påbud om fremlæggelse af de omhandlede oplysninger.

31 Den pågældende udbyder, ePhone, ankede afgørelsen til Svea hovrätt (appelretten i Svea) og nedlagde påstand om, at anmodningen om påbud skulle forkastes. ePhone anmodede endvidere hovrätten om at indhente en præjudiciel afgørelse fra Domstolen med hensyn til, om direktiv 2006/24 er til hinder for, at abonnentoplysninger, som vedrører en bestemt IP-adresse, må videregives til andre end de myndigheder, der er nævnt i direktivet.

32 Svea hovrätt fandt, at bestemmelserne i direktiv 2006/24 ikke er til hinder for, at en part i et civilt søgsmål pålægges at videregive abonnentoplysninger til andre end en myndighed. Svea hovrätt afviste endvidere at indhente en præjudiciel afgørelse fra Domstolen.

33 Retsinstansen fandt endvidere, at lydbogsforlagene ikke havde godtgjort, at der var konkrete indicier for, at der forelå en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed. Svea hovrätt annullerede derfor tingsrättens afgørelse om påbud om oplysninger. Bonnier Audio m.fl. appellerede derefter sagen til Högsta domstolen.

34 Den forelæggende ret har anført, at der til trods for dommen af 29. januar 2008, Promusicae (sag C-275/06, Sml. I, s. 271), og kendelsen af 19. februar 2009, LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten (sag C-557/07, Sml. I, s. 1227), fortsat er usikkerhed om, hvorvidt EU-retten er til hinder for anvendelsen af upphovsrättslagens § 53 c, idet direktiv 2006/24 ikke nævnes i disse to afgørelser.

35 Under disse omstændigheder har Högsta domstolen besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er [direktiv 2006/24], navnlig artikel 3[-]5 og 11 heri, til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse, der er indført i henhold til artikel 8 i [direktiv 2004/48], og som indebærer, at en internetudbyder i et civilt søgsmål med det formål at kunne identificere en bestemt abonnent tilpligtes at give indehaverne af ophavsretten eller den, til hvem retten er overgået, oplysninger om den abonnent, der har fået tildelt en bestemt IP-adresse af internetudbyderen, hvorfra den påståede krænkelse er foretaget? Forudsætningen for dette spørgsmål er, at sagsøgeren har godtgjort, at der er konkrete indicier for, at der foreligger en krænkelse af visse ophavsrettigheder, og at foranstaltningen står i rimeligt forhold hertil?

2) Har det betydning for besvarelsen af spørgsmål 1, at medlemsstaten ikke har gennemført direktiv 2006/24, selv om fristen er udløbet?«

Om de præjudicielle spørgsmål

36 Med de to spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2006/24 skal fortolkes således, at det er til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse, der er indført i henhold til artikel 8 i direktiv 2004/48, og som indebærer, at en internetudbyder med det formål at kunne identificere en internetabonnent eller -bruger kan tilpligtes at give indehaverne af ophavsretten eller den, til hvem retten er overgået, oplysninger om den abonnent, der har fået tildelt en IP-adresse, hvorfra den påståede krænkelse er foretaget, og om det har betydning for besvarelsen af dette spørgsmål, at medlemsstaten ikke har gennemført direktiv 2006/24, selv om fristen er udløbet?

37 Det bemærkes indledningsvis for det første, at Domstolen lægger til grund, at de i hovedsagen omhandlede oplysninger blev lagret i overensstemmelse med den nationale lovgivning under iagttagelse af betingelserne i henhold til artikel 15, stk. 1, i direktiv 2002/58, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.

38 For det andet tilsigter direktiv 2006/24 i henhold til dets artikel 1, stk. 1, at harmonisere medlemsstaternes bestemmelser om de pligter, der er pålagt udbydere af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller af et offentligt kommunikationsnet, for så vidt angår behandling og lagring af visse data, der genereres eller behandles af dem, med henblik på at sikre, at der er adgang til disse data i forbindelse med efterforskning, afsløring og retsforfølgning af grov kriminalitet som defineret af de enkelte medlemsstater i deres nationale lovgivning.

39 Som det følger af artikel 4 i direktiv 2006/24, kan data, der lagres i overensstemmelse med dette direktiv, endvidere kun udleveres til de kompetente nationale myndigheder i særlige sager og i overensstemmelse med national lovgivning i den pågældende medlemsstat.

40 Direktiv 2006/24 vedrører således udelukkende behandling og lagring af oplysninger, der er genereret eller behandlet af udbydere af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller af et offentligt kommunikationsnet, for så vidt angår lagring af visse data, der genereres eller behandles af dem, med henblik på at sikre, at der er adgang til disse data i forbindelse med efterforskning, afsløring og retsforfølgning af grov kriminalitet samt udlevering af disse data til de kompetente nationale myndigheder.

41 Det materielle anvendelsesområde for direktiv 2006/24, som præciseret, bekræftes af direktivets artikel 11, som bestemmer, at i tilfælde af, at sådanne data udtrykkeligt lagres til de formål, der er omhandlet i nævnte direktivs artikel 1, stk. 1, finder artikel 15, stk. 1, i direktiv 2002/58 ikke anvendelse på de pågældende data.

42 Som det fremgår af 12. betragtning til direktiv 2006/24, vil artikel 15, stk. 1, i direktiv 2002/58 til gengæld fortsat finde anvendelse for data, der lagres til andre, herunder retlige, formål end dem, der udtrykkeligt er omfattet af artikel 1, stk. 1, i direktiv 2006/24.

43 Det følger således af artikel 11 i direktiv 2006/24, sammenholdt med 12. betragtning til direktivet, at dette udgør en præcist afgrænset specialbestemmelse, som generelt fraviger og erstatter direktiv 2002/58 og navnlig dette direktivs artikel 15, stk. 1.

44 Hvad angår hovedsagen bemærkes, at den pågældende lovgivning forfølger et andet formål end det, der forfølges med direktiv 2006/24. Det vedrører nemlig udlevering af oplysninger i forbindelse med et civilt søgsmål med henblik på at få fastslået en krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

45 Den pågældende lovgivning er således ikke omfattet af det materielle anvendelsesområde for direktiv 2006/24.

46 Den omstændighed, at den pågældende medlemsstat endnu ikke har gennemført direktiv 2006/24, selv om fristen herfor er udløbet, er i hovedsagen følgelig uden relevans.

47 Med henblik på at give den nationale ret, som har forelagt spørgsmålet, den fornødne vejledning, kan Domstolen imidlertid endvidere inddrage EU-retlige regler, som den nationale ret ikke har henvist til i spørgsmålet (jf. bl.a. dom af 18.11.1999, sag C-107/98, Teckal, Sml. I, s. 8121, præmis 39, og af 28.2.2008, sag C-2/07, Abraham m.fl., Sml. I, s. 1197, præmis 24).

48 Det må fastslås, at omstændighederne i hovedsagen giver mulighed for, at der tages hensyn til sådanne EU-retlige regler.

49 Den forelæggende rets henvisning i det første spørgsmål til iagttagelsen af kravet om, at der skal foreligge konkrete indicier for, at der er sket en krænkelse, og til kravet om, at den påbudsforanstaltning, der træffes i henhold til den i hovedsagen omhandlede gennemførelseslov, står i et rimeligt forhold dertil, samt, som det følger af denne doms præmis 34, til Promusicae-dommen, lader nemlig forstå, at den forelæggende ret ligeledes ønsker oplyst, om de pågældende bestemmelser i gennemførelsesloven kan sikre en passende afvejning mellem de forskellige anvendelige grundlæggende rettigheder, som foreskrevet i den pågældende dom, der fortolkede og anvendte de forskellige bestemmelser i direktiv 2002/58 og 2004/48.

50 Besvarelsen af et sådant implicit spørgsmål kan vise sig relevant for afgørelsen af tvisten i hovedsagen.

51 Med henblik på at give et anvendeligt svar skal det først bemærkes, at Bonnier Audio m.fl. i hovedsagen med det formål at kunne identificere en internetabonnent eller -bruger, der benytter den IP-adresse, som angiveligt blev anvendt til den ulovlige fildeling af de beskyttede værker, ønsker oplysninger om navn og adresse på denne abonnent eller bruger.

52 Det må fastslås, at den af Bonnier Audio m.fl. fremsatte anmodning om udlevering af oplysninger udgør en behandling af personoplysninger i henhold til artikel 2, stk. 1, i direktiv 2002/58, sammenholdt med artikel 2, litra b), i direktiv 95/46. Denne udlevering omfattes således af anvendelsesområdet for direktiv 2002/58 (jf. i denne retning Promusicae-dommen, præmis 45).

53 Det bemærkes ligeledes, at der i hovedsagen er fremsat krav i et civilt søgsmål om udlevering af disse oplysninger til fordel for indehaveren af en ophavsret eller den, til hvem retten er overgået, dvs. en privatperson, og ikke til fordel for en national kompetent myndighed.

54 I den forbindelse må det først fastslås, at en anmodning om udlevering af personoplysninger til sikring af en effektiv beskyttelse af ophavsretten efter sin genstand henhører under anvendelsesområdet for direktiv 2004/48 (jf. i denne retning Promusicae-dommen, præmis 58).

55 Domstolen har allerede fastslået, at artikel 8, stk. 3, i direktiv 2004/48, sammenholdt med artikel 15, stk. 1, i direktiv 2002/58, ikke er til hinder for, at medlemsstaterne fastsætter en forpligtelse til overførsel af personoplysninger til privatpersoner med henblik på at retsforfølge krænkelser af ophavsretten ved de civile domstole, men omvendt heller ikke tvinger dem til at fastsætte en sådan forpligtelse (jf. Promusicae-dommen, præmis 54 og 55, og kendelsen i sagen LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, præmis 29).

56 Domstolen tilføjede imidlertid, at det ved gennemførelsen af direktiv 2002/58 og 2004/48 påhviler medlemsstaterne at påse, at de lægger en fortolkning af disse direktiver til grund, som gør det muligt at sikre den rette afvejning af de forskellige grundlæggende rettigheder, der er beskyttet af Unionens retsorden. Ved gennemførelsen af disse direktiver skal myndighederne og domstolene i medlemsstaterne desuden ikke blot fortolke deres nationale ret på en måde, der er forenelig med disse direktiver, men også sikre, at de ikke lægger en fortolkning heraf til grund, som kommer i konflikt med disse grundlæggende rettigheder eller med andre almindelige EU-retlige principper, såsom proportionalitetsprincippet (jf. i denne retning Promusicae-dommen, præmis 68, og kendelsen i sagen LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, præmis 28).

57 I det foreliggende tilfælde har den pågældende medlemsstat som beskrevet i denne doms præmis 55 besluttet at udnytte den beføjelse, der var indrømmet den, til at fastsætte en pligt til videregivelse af personoplysninger i civile søgsmål til privatpersoner.

58 Det bemærkes, at der i henhold til den pågældende nationale lovgivning bl.a. stilles krav om, at der for at kunne udstedes et påbud om udlevering af de pågældende oplysninger skal foreligge konkrete indicier for, at der er sket en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed til et værk, at oplysningerne kan formodes at fremme undersøgelsen af overtrædelsen eller krænkelsen af en ophavsret, og at begrundelsen for foranstaltningen skal opveje ulemperne eller den skade, som den kan indebære for den person, der rammes af den, eller for en anden eventuel modstående interesse.

59 Denne lovgivning gør det således muligt for den nationale retsinstans, til hvilken der indgives anmodning om udstedelse af et påbud om at videregive personoplysninger af en person, der har søgsmålskompetence, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag og under hensyntagen til de krav, der følger af proportionalitetsprincippet, at afveje de pågældende modstridende interesser mod hinanden.

60 I denne situation må en sådan lovgivning anses for at kunne sikre en passende afvejning mellem beskyttelsen af den intellektuelle ejendomsret, som indrømmes indehavere af ophavsrettigheder, og den beskyttelse af personoplysninger, som en internetabonnent eller -bruger nyder.

61 På baggrund af det ovenstående må de forelagte spørgsmål besvares således:

— Direktiv 2006/24 skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for anvendelse af en national lovgivning, der er indført i henhold til artikel 8 i direktiv 2004/48, og som indebærer, at en internetudbyder med det formål at kunne identificere en internetabonnent eller -bruger kan tilpligtes at give indehaverne af ophavsretten eller den, til hvem retten er overgået, oplysninger om den abonnent, der har fået tildelt en IP-adresse, hvorfra den påståede krænkelse er foretaget, idet en sådan lovgivning ikke omfattes af det materielle anvendelsesområde for direktiv 2006/24.

— Den omstændighed, at den pågældende medlemsstat endnu ikke har gennemført direktiv 2006/24, selv om fristen herfor er udløbet, er i hovedsagen uden relevans.

— Direktiv 2002/58 og 2004/48 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, for så vidt som denne lovgivning gør det muligt for den nationale retsinstans, til hvilken der indgives anmodning om udstedelse af et påbud om at videregive personoplysninger af en person, der har søgsmålskompetence, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag og under hensyntagen til de krav, der følger af proportionalitetsprincippet, at afveje de pågældende modstridende interesser mod hinanden.

Sagens omkostninger

62 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/24/EF af 15. marts 2006 om lagring af data genereret eller behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller elektroniske kommunikationsnet og om ændring af direktiv 2002/58/EF skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for anvendelse af en national lovgivning, der er indført i henhold til artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, og som indebærer, at en internetudbyder med det formål at kunne identificere en internetabonnent eller -bruger kan tilpligtes at give indehaverne af ophavsretten eller den, til hvem retten er overgået, oplysninger om den abonnent, der har fået tildelt en IP-adresse (internetprotokol-adresse), hvorfra den påståede krænkelse er foretaget, idet en sådan lovgivning ikke omfattes af det materielle anvendelsesområde for direktiv 2006/24.

Den omstændighed, at den pågældende medlemsstat endnu ikke har gennemført direktiv 2006/24, selv om fristen herfor er udløbet, er i hovedsagen uden relevans.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) og direktiv 2004/48 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, for så vidt som denne lovgivning gør det muligt for den nationale retsinstans, til hvilken der indgives anmodning om udstedelse af et påbud om at videregive personoplysninger af en person, der har søgsmålskompetence, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag og under hensyntagen til de krav, der følger af proportionalitetsprincippet, at afveje de pågældende modstridende interesser mod hinanden.

Underskrifter